

پیام های یک استعفا

یادداشت دکتر ابراهیم یزدی

اعتماد ۲۹ مهر ۱۳۸۶

استعفای آقای علی لاریجانی را ظاهراً باید در راستای برخی اختلاف دیدگاهها با رئیس جمهور ارزیابی کرد. البته ممکن است عده‌ای، فعال شدن مجدد آقای روحانی در عرصه سیاست خارجی را به این استعفا ارتباط دهند اما در پاسخ به این عده باید گفت که آقای لاریجانی در هیچ مصاحبه رسمی نسبت به این امر اعتراضی نداشته و این شخص رئیس جمهور بود که به آقای روحانی - البته به طور غیرمستقیم - هشدار داد.

در عین حال باید بیشتر از هر احتمالی، این استعفا را با پرونده هسته‌ای و پیام اخیری که آقای پوتین حامل آن بوده‌اند نسبت داد. البته اختلافات بروز کرده در خصوص آنچه از قول لاریجانی به عنوان «پیشنهادهای تحت بررسی پوتین» مطرح شد نیز ابهاماتی را برانگیخته است. چرا که این امر از سوی معاون سخنگوی پوتین نیز تأیید اما از سوی رئیس جمهور ایران تکذیب شد. باید توجه داشت که بیانیه پایانی کنفرانس تهران در زمینه خزر نیز هیچ دستاورد جدیدی را به همراه نداشته و تمامی موضوعات به آینده ارجاع شده است. اما در صورتی که برگزاری آن در مقطع کنونی تنها به دلیل حضور پوتین توجیه شود باید به دنبال انگیزه‌های دیگری در مورد آن بود. پیش از سفر پوتین به تهران، وی با نیکلا سارکوزی رئیس جمهور فرانسه و آنگلا مرکل صدراعظم آلمان به عنوان دو عضو اروپایی ۱+۵ دیدار و گفت و گو داشت. اما از آن مهمتر سفر همزمان رایس و گیتس وزیر خارجه و دفاع ایالات متحده به روسیه و مذاکرات آنان با پوتین را باید مد نظر قرار داد. باتوجه به اطلاعاتی که از منابع مختلف در اختیار خبرگزاری‌های رسمی قرار گرفته و افزایش موج فشار آمریکا بر ایران در موضوعات مختلف به نظر می‌رسد پوتین حامل نظرات غرب علیه ایران بوده است. آقای لاریجانی نیز با اطلاع از این مسأله و نگرانی از روند موجود و تشدید این روند میان ایران و ایالات متحده در خصوص ادامه فعالیت خود تصمیم‌گیری کرده است. از سوی دیگر باید به نکته‌ای دیگر نیز اشاره کنم. در طول سال‌های پس از انقلاب در تمامی مقاطع شاهد حضور افرادی در سمت‌های مختلف بوده‌ایم که در ابتدا با تجربیات کم پا به عرصه مسئولیت گذارده اما در فرآیند عمل با حقایق و واقعیت‌های جامعه بین‌الملل آشنا می‌شوند.

آنان پس از مدتی اندیشه سیاسی خود را اصلاح کرده و درمی‌یابند که برای بقا در دنیای پرتلاطم کنونی به درایت و نکاویت بسیاری احتیاج است. آقای روحانی نیز در ابتدای دوران مسئولیت خود در شورای عالی امنیت ملی همین شرایط را داشته اما به تدریج به ثبات لازم دست یافت. این درست وضعیتی است که آقای لاریجانی نیز با آن مواجه بود. برادران لاریجانی (جواد و علی) اگرچه ممکن است مطالعات دیپلماتیک زیادی نداشته باشند، اما پس از مطالعه پرونده‌های بسیار و دسترسی به اطلاعات و دارا بودن ضریب هوشی بالا اکنون دریافته‌اند که شرایط جامعه جهانی چه ضرورت‌هایی را در موضع‌گیری‌ها ایجاد می‌کند. اگرچه نسبت به برخی سیاست‌های در پیش گرفته شده از سوی لاریجانی انتقاداتی وجود داشته و از نظر مشی سیاسی نیز اختلافاتی با وی داریم، اما اعتقاد کامل دارم که وی به سرنوشت کشور و امنیت ملی ایران علاقه زیادی دارد. اینچنین است که وی نمی‌تواند پیامدهای برخی رفتارها و موضع‌گیری‌های نادرست را نادیده بگیرد.

استعفا در شرایط موجود پاسخی روشن به این مسأله است که با روش موجود امکان تشدید وضع موجود دور از انتظار نیست.